

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Маріупольський державний університет
Освітня програма	23400 Публічне управління та адміністрування
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Маріупольський державний університет
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	23400
Назва ОП	Публічне управління та адміністрування
Галузь знань	28 Публічне управління та адміністрування
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Желюк Тетяна Леонтіївна, Малецька Наталія Сергіївна, Драган Іван Олександрович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	12.10.2020 р. – 14.10.2020 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП [blob:https://office.naq.gov.ua/19523e69-8490-4af6-8848-d8da23e061d9](https://office.naq.gov.ua/19523e69-8490-4af6-8848-d8da23e061d9)
Програма візиту експертної групи [blob:https://office.naq.gov.ua/72b3f14e-07ce-446c-b2b0-5b53c6dbf912](https://office.naq.gov.ua/72b3f14e-07ce-446c-b2b0-5b53c6dbf912)

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітня програма є актуальною та враховує сучасні вимоги ринку праці, інтереси стейкхолдерів. Освітня програма відповідає критеріям акредитації. Цілі ОП корелюються із Стратегією університету. Освітня програма відповідає потребам усіх стейкхолдерів. Матеріально-технічне забезпечення відповідає сучасним вимогам. Викладацький склад має високий рівень кваліфікації. Проте, необхідно зазначити про наявність невикористовуваних резервів покращення якості освітнього процесу. Саме це виступило в якості предмету консультаційного оцінювання експертної групи.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

1. В ОП враховано галузевий та регіональний контекст. 2. МДУ при розробці ОП враховує досвід провідних ЗВО України з аналогічних програм. 3. При реалізації ОП враховано європейський досвід публічного управління та адміністрування. 4. За результатами проведення попередньої експертизи ОП ЗВО врахувало рішення Національного агентства та розробило план заходів щодо вдосконалення якості вищої освіти. 5. В структурі ОП враховані вимоги Стандарту вищої освіти за даною спеціальністю. 6. Структура програми орієнтована на потреби у сфері публічного управління та адміністрування. 7. МДУ реалізує принцип обов'язковості гуманітарної складової при підготовці студентів. 8. Наявна повна інформація щодо визнання результатів навчання за програмами академічної мобільності. 9. Чіткі та зрозумілі процедури визнання результатів навчання у неформальній освіті. 10. Для заохочення здобувачів до навчання, наукової та громадської діяльності передбачено надання матеріальної допомоги та грошового заохочення здобувачам, які навчаються на денній формі за державним замовленням. 11. Частиною внутрішнього забезпечення якості освіти є дотримання академічної доброчесності, а саме наявна внутрішня нормативна база закладу освіти, розроблена структура роботи щодо цього та наявні інформаційно-технологічні засоби у відкритому доступі. 12. НПП мають ступені докторів/кандидатів наук відповідно до профілю освітніх компонентів, які ними забезпечуються. 13. Наукові інтереси викладачів відповідають змісту навчальних дисциплін, є публікації в зарубіжних виданнях. 14. Створена система професійного розвитку викладачів через участь в тренінгах, стажуваннях. 15. Передбачене преміювання викладачів за публікації у Scopus та WOS, що враховує рекомендації попередньої експертизи. 16. В аудиторіях зроблено сучасний ремонт та оснащено демонстраційним обладнанням. 17. Створено навчальний портал МДУ (Moodle) для надання студентам і викладачам доступу до ресурсів дистанційного навчання. 18. На базі наукової бібліотеки МДУ функціонують інформаційно-ресурсні центри, гуртки за інтересами для здобувачів ЗВО та мешканців міста. При кафедрі функціонує студентське наукове товариство. Є сучасний спортивний комплекс високого рівня. 19. Політика і процедура вирішення конфліктних ситуацій унормована Етичним кодексом МДУ. 20. Університет виробив відповідну політику, яка є публічною і базується на системі менеджменту якості і загалом відповідає Стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти. 21. В університеті проводиться моніторинг ОП в інших ЗВО за розробленою методологією. 22. Створено навчальну лабораторію із забезпечення якості освіти, метою діяльності якої є моніторинг якості освітнього процесу в ЗВО, здійснення процедур і заходів для забезпечення якості освітньої дія. 23. У ЗВО має місце формалізація процесу реагування на виявлені недоліки в ОП або освітній діяльності з реалізації освітньої програми, чому сприяло також проведення в МДУ попередніх експертиз ОП.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

1. В рецензіях стейкхолдерів на ОП відсутні зауваження і міститься лише констатація стану ОП з урахуванням зауважень, сформульованих під час попередньої акредитації. ЕГ рекомендовано при підготовці рецензій на ОП надавати рекомендації, пропозиції та зауваження. 2. Аналіз поставлених анкетних запитань більшою мірою ілюструє наявні можливості, які може запропонувати ЗВО для розвитку даної ОП. Роботодавцям пропонуються вже готові варіанти щодо змін, які можуть стосуватись навчального плану, зокрема дисциплін за вибором. Тому ЕГ рекомендовано мотивувати стейкхолдерів щодо формування запитів до ЗВО стосовно удосконалення ОП. 3. Відсутність дуальної форми освіти. Експертною групою рекомендовано популяризувати дуальну форму освіти серед здобувачів. 4. Недостатнє врахування у дисциплінах вибіркового блоку вимог цільової аудиторії. ЕГ рекомендовано доповнити перелік вибірових дисциплін щодо публічного управління у сфері охорони здоров'я. 5. Фокус програми потребує більш детального описання. 6. Рекомендовано активніше залучати здобувачів до навчання у неформальній освіті, до програм академічної мобільності. 7. Необхідно забезпечити презентацію структури освітніх компонентів шляхом розробки силабусів; збільшити кількість гостьових лекцій професорів із зарубіжних вузів-партнерів; активізувати тренінгові форми співпраці із стейкхолдерами. 8. Рекомендуємо ознайомлювати здобувачів освіти із можливістю оскарження результатів контрольних заходів та оцінювання. 9. Рекомендовано розширити участь професіоналів-практиків та експертів в галузі публічного управління та адміністрування в аудиторних заняттях з метою забезпечення практично-орієнтованого навчання. 10. Посилити роботу щодо укладання господарських НДР і залучення викладачів, які працюють на ОП до їх безпосереднього керівництва та виконання. 11. У робочих програмах окремих навчальних дисциплін має місце недостатньо чітка кореляція результатів навчання, передбачених ОП зі структурою навчальних дисциплін в робочих програмах. ЕГ рекомендовано деталізувати зміст тем в робочій програмі навчальної дисципліни «Соціальна і гуманітарна політика на державному та місцевому рівні». 12. В Етичному кодексі МДУ не регламентовано процедуру проведення службового розслідування (перевірки). Тому ЕГ рекомендовано розробити та затвердити Порядок проведення службового розслідування (перевірки) в університеті для ефективної реалізації положень Етичного кодексу МДУ. 13. В самій ОП серед розробників не зазначено стейкхолдерів. ЕГ рекомендовано при наступному перегляді ОП включити у якості її розробників представників стейкхолдерів, зокрема щодо формулювання цілей та програмних результатів навчання.

14. Найважливіший тільки один зворотній зв'язок щодо обговорення ОП. Оповіднення щодо цього, особливо стейкхолдерів, відбувається особисто. Рекомендовано запровадити канал сповіщення щодо розгляду ОП для всіх стейкхолдерів з можливістю внесення пропозицій.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Відповідно до Стратегії розвитку Маріупольського державного університету на 2016–2020 рр. місією ЗВО визначено зміцнення науково-освітнього та інноваційного потенціалу країни шляхом розвитку людського капіталу, продукування і поширення ідей і нових знань у контексті втілення євроінтеграційних прагнень Української держави. Стратегічні цілі і завдання достатньою мірою структуровані. Зокрема у сфері освітньої діяльності основною метою визначено забезпечення європейської якості освіти та подальша інтеграція до європейського освітнього простору (http://mdu.in.ua/Dokumenty/strategia/strategija_mdu_2016-2020.pdf). При цьому, метою ОП передбачено поглиблену підготовку висококваліфікованих фахівців у сфері публічного управління, які володіють системою фундаментальних теоретичних та практичних знань; вивчення управлінських дисциплін у межах широкого кола суспільних наук та розвиток креативних навичок їх застосування на практиці; формування цілісного сприйняття та розуміння адміністративної діяльності як найважливішого напрямку суспільної життєдіяльності (http://mdu.in.ua/Ucheb/OPP/mag-2020-2021/opp_magistr_pua_2020_vid_23.09.2020.pdf) (http://mdu.in.ua/Ucheb/OPP/mag-2020-2021/opp_magistr_pua_2020.pdf). Щодо кореляції із місією та стратегією ЗВО, то вона знаходить свій прояв у частині підготовки висококваліфікованих фахівців-управлінців для вирішення складних завдань в процесі реалізації структурних реформ публічного управління із впровадженням європейських стандартів. Це повною мірою відповідає місії та стратегії розвитку ЗВО у частині розвитку людського капіталу, продукування і поширення ідей і нових знань у контексті втілення євроінтеграційних прагнень Української держави (http://mdu.in.ua/Dokumenty/strategia/strategija_mdu_2016-2020.pdf). Щодо унікальності ОП, то вона зокрема визначається такою компонентою ОП, як науково-дослідна практика, що також корелюється із стратегічними завданнями ЗВО в освітній діяльності щодо підготовки конкурентоспроможних фахівців на основі підвищення наукоємності дисциплін (http://mdu.in.ua/Dokumenty/strategia/strategija_mdu_2016-2020.pdf), Місія і стратегія ЗВО оприлюднені на офіційному сайті університету.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Під час розроблення ОП було враховано думку стейкхолдерів, що підтверджено наданими рецензіями на ОП, а також витягами з протоколів засідань кафедри від 08.01.2019р. №14 та 12.05.2020р. №13. У зазначених витягах з протоколів засідань кафедри йдеться зокрема про результати анкетування стейкхолдерів (здобувачів - https://docs.google.com/forms/d/1A1GbrDwtpGvwkgiWHrS9J2snaPGR1A_-n1D1kZfzggg/edit#responses; випускників - https://docs.google.com/forms/d/1hmX_vNpeuFSW_CALbj8T97KwUCaZgbPugUOw7EbXLpo/edit#responses; і роботодавців - https://docs.google.com/forms/d/18fqNBtHVOt59MpoW6kWGxpbNeFCjS_QkRkR7E4lFMGc/edit#responses). Разом із тим, проведений аналіз змісту рецензій на ОП, які надали стейкхолдери показав, що в них відсутні зауваження і стосується лише констатації стану ОП з урахуванням зауважень та пропозицій, сформульованих під час попередньої акредитації. Це було підтверджено під час спілкування з представником роботодавців, який надав рецензію на ОП – головою громадських організацій Маріуполя, членом виконавчого комітету Маріупольської міської ради Забавіним Д.В. (під час резервної зустрічі). Разом із тим, аналіз поставлених анкетних запитань більшою мірою ілюструє наявні можливості, які може запропонувати ЗВО для розвитку даної ОП. При цьому роботодавцям лишається обирати з запропонованих ЗВО варіантів змін. Роботодавцям пропонуються вже готові варіанти щодо змін, які можуть стосуватись навчального плану, зокрема дисциплін за вибором (https://docs.google.com/forms/d/18fqNBtHVOt59MpoW6kWGxpbNeFCjS_QkRkR7E4lFMGc/edit#question=1655434523&field=1241133986). В ЗВО розроблено Положення про організацію та проведення опитувань стейкхолдерів в Маріупольському державному університеті (http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_opituvannja_stejkholderiv10.06.20.pdf). Під час зустрічі з представниками роботодавців експертною групою було встановлено, що вагому частку залучення роботодавців до ОП становить надання здобувачами вищої освіти бази для проходження практики.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Експертною групою з'ясовано, що розробка та затвердження ОП відбулося як відповідь на тенденції реформування системи професійного навчання державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування. Від менеджменту ЗВО та гаранта ОП отримано пояснення, що при розвитку ОП враховано тенденції реформування адміністративно-територіального устрою, а також формування спроможних територіальних громад, що знайшло відображення при формуванні блоків вибіркових навчальних дисциплін (http://mdu.in.ua/Ucheb/OPP/mag-2020-2021/opp_magistr_pua_2020_vid_23.09.2020.pdf), (<http://moodle.mdu.in.ua/course/index.php?categoryid=341>). Таким чином, в ОП враховано галузевий та регіональний контекст. Позитивним аспектом є тісний зв'язок тенденцій розвитку ринку праці. Під час зустрічі з роботодавцями було виявлено, що в останні роки збільшився попит з боку органів місцевого самоврядування, керівників медичних закладів. Під час зустрічі представники роботодавців (Маріупольська міська рада) зазначили, що задоволені рівнем підготовки здобувачів вищої освіти. Представники роботодавців також надали пропозиції з удосконалення ОП шляхом залучення на їх базі сертифікованих тренерів за різними напрямками реалізації ОП. Під час зустрічі з керівництвом та менеджментом МДУ з'ясовано, що університет при розробці освітніх програм орієнтується на пріоритети Болонського процесу, враховує передовий досвід провідних ЗВО України аналогічних програм (http://mdu.in.ua/Dokumenty/jakist-osvity/monitoring/zvit_monitoring_op_2019-2020_n.r..pdf). Це також було підтверджено під час зустрічі з адміністративним персоналом. Зокрема, декан економіко-правового факультету продемонстрував обізнаність про стан аналогічних програм в інших ЗВО регіону, які розглядаються як основні конкуренти МДУ щодо підготовки фахівців за цією ОП. Четверо викладачів, які залучені до цієї ОП мають сертифікати про закордонне стажування (надано копії документів). Під час зустрічі з керівництвом та менеджментом МДУ представниками ЗВО було зазначено, що випускова кафедра співпрацює з Європейською організацією публічного права, університетом підписано договір про співробітництво. Проте таке співробітництво стосується юридичної освіти і науки (<http://mdu.in.ua/index/ugody/o-13>). Разом із тим, експертна група знайшла докази врахування європейського досвіду публічного управління та адміністрування, зокрема – у назвах змісті дисциплін, які викладаються (<http://moodle.mdu.in.ua/enrol/index.php?id=1057>), а також щодо залучення здобувачів ЗВО до комунікативних заходів за участю інтернів Агенції місцевої демократії з італійського міста Віченца в межах програми «Youth4Democracy»

http://mdu.in.ua/news/studenti_mdu_vzjali_uchast_u_programi_vid_agenciji_miscevoji_demokratiji_u_mariupoli/2019-06-11-3139. Експертною групою було рекомендовано розширити взаємодію із закордонними партнерами заради вдосконалення даної освітньої програми та розширення можливостей міжнародної активності для викладачів та здобувачів вищої освіти.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

У зв'язку із затвердженням стандарту вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» для другого (магістерського) рівня вищої освіти до ОП було внесено відповідні зміни (протокол вченої ради МДУ № 3 від 23.09.2020 р.). Експертною групою з'ясовано, що РН за цією ОП відповідають вимогам стандарту вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» для другого (магістерського) рівня вищої освіти (http://mdu.in.ua/Ucheb/OPP/mag-2020-2021/opp_magistr_pua_2020_vid_23.09.2020.pdf; http://mdu.in.ua/Ucheb/OPP/mag-2020-2021/opp_magistr_pua_2020.pdf; <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2020/08/05/281publichne-upravlinnya-ta-administruvannya-magistr.pdf>).

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

1. В ОП враховано галузевий та регіональний контекст. 2. МДУ при розробці ОП враховує досвід провідних ЗВО України з аналогічних програм 3. При реалізації ОП враховано європейський досвід публічного управління та адміністрування

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

1. В рецензіях на ОП, які надали стейкхолдери відсутні зауваження і міститься лише констатація стану ОП з урахуванням зауважень та пропозицій, сформульованих під час попередньої акредитації. Експертною групою рекомендовано при підготовці рецензій на ОП від стейкхолдерів надавати рекомендації, пропозиції та зауваження до ОП. 2. Аналіз поставлених анкетних запитань більшою мірою ілюструє наявні можливості, які може запропонувати ЗВО для розвитку даної ОП. При цьому роботодавцям лишається обирати з запропонованих ЗВО варіантів змін. Роботодавцям пропонуються вже готові варіанти щодо змін, які можуть стосуватись навчального плану, зокрема дисциплін за вибором. Тому експертною групою рекомендовано мотивувати стейкхолдерів щодо формування запитів до ЗВО стосовно удосконалення ОП.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОП «Публічне управління та адміністрування» та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають критерію 1. Зокрема, цілі ОП корелюються із місією та стратегією розвитку ЗВО; унікальності ОП визначається такою компонентою ОП, як науково-дослідна практика, що корелюється із стратегічними завданнями ЗВО в освітній діяльності щодо підготовки конкурентоспроможних фахівців на основі підвищення наукоємності дисциплін. Це є свідченням того, що виявлені та сформульовані за попередньою експертизою недоліки ОП за цим критерієм були враховані та виправлені. Недолік, який стосується формулювання анкетних запитань до стейкхолдерів певною мірою компенсується врахуванням досвід провідних ЗВО України при розробці ОП.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Загальний обсяг ОП складає 90 кредитів ЄКТС. Обсяг обов'язкових освітніх компонентів, спрямованих на формування компетентностей, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти й освітньо-професійною програмою, складає 66 кредитів ЄКТС (74%). 24 кредити ЄКТС відводиться на дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти, що складає 26 % від загального обсягу ОП та відповідає рекомендованим нормативам (Лист МОН від 13.03.2015 року №1/9-126).

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Експертною групою проаналізовано ОП, затверджене Вченою радою Маріупольського державного університету від 24.06.2020 р. (протокол Вченої ради № 10, <https://public.naqa.gov.ua/786f45cc-1613-44e8-b5ca-c5dc90b15cf>) і ОП від 23.09.2020 р., протокол № 3, (<https://public.naqa.gov.ua/62999385-3bf8-4b27-abbf-7de1348bcfb9>) та встановлено, що в оновленій ОП враховано: положення прийнятого Стандарту вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» для другого (магістерського рівня вищої освіти), затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 04.08.2020 № 1001; результати попередньо проведеної акредитаційної експертизи Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти 18-20 листопада 2019 р. та рішення Національного агентства від 23.12.2019 р. (протокол № 17) за результатами експертизи, відповідно до якого прийнято відповідний План заходів щодо покращення якості вищої освіти в МДУ (наказ № 28 від 21.0.2020 р.), відповідно до якого оновлено структуру ОП і враховано зауваження попередньої експертизи щодо необхідності відображення відповідності «компетентності – освітні компоненти» та «програмні РН – освітні компоненти». Так, аналіз експертами оновленої ОП показав: відповідність загальних та спеціальних компетентностей ОП дескрипторам НРК, які визначені освітнім стандартом (матриця, табл.3.3 ОП); взаємоузгодженість результатів навчання за відповідними освітніми компонентами ОП загальними та спеціальними компетентностям (матриця, табл.3.4 ОП); відповідність програмних результатів навчання інтегральним, загальним та фаховим компетентностям (матриця, таблиця 3.5 ОП). Представлені матриці демонструють комплексність та взаємопов'язаність освітніх компонентів та їх чітку спрямованість на досягнення заявлених програмних результатів навчання. Зміст ОП має чітку структуру і містить логічно пов'язані освітні компоненти, які забезпечують досягнення її цілей та програмних результатів навчання. Розподіл компонентів ОП за семестрами є раціональним з точки зору навчального процесу. Аналіз робочих програм освітніх компонент (<http://moodle.mdu.in.ua/course/index.php?categoryid=1125>) показує, що в них відображені інтегральні, загальні та спеціальні компетентності, які відображені в освітньому стандарті і досягаються в рамках вивчення освітніх компонент. ОП демонструє системний підхід та

взаємну узгодженість нормативних освітніх компонент загальної і професійної підготовки та їх чітку спрямованість на досягнення заявлених програмних результатів навчання, які враховують сучасні трансформації в системі публічного управління, пов'язані із децентралізацією, реформуванням публічної служби.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Освітні компоненти ОП дібрані таким чином, щоб досягнути охоплення сфери предметної діяльності спеціальності, а саме: публічної політики, публічної служби, нормопроєктувальної та правореалізаційної діяльності в публічному управлінні тощо. Основний акцент в ОП робиться на професійно-орієнтованих ОК, які забезпечують практичну підготовку магістра та розвиток професійних компетентностей при здійсненні діяльності у сфері публічного управління та адміністрування. Набуті компетентності можуть бути застосовані в управлінській, експертній, консультативній та ін. діяльності. Теоретичний зміст предметної області забезпечується відповідними компонентами ОП, зокрема, розуміння: механізмів реалізації публічної політики загалом та в розрізі окремих її видів, механізму врядування, функціональної діяльності публічної служби, формування та реалізації кадрової політики, запобігання та протидії корупції та утвердження етичної поведінки на публічній службі, розвитку лідерських здібностей публічних службовців; механізму управління та адміністрування функціональної діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування. Вибіркова складова ОП орієтовна на поглиблення професійної підготовки здобувачів та розвитку «soft skills» і забезпечується трьома блоками освітніх компонент. Блочний розподіл вибіркового дисциплін в оновленій освітній програмі зберігся, незважаючи на те, що попередньою експертною групою було висловлено побажання не звужувати вибору студентів («одна дисципліна з одного блоку»). Перший блок зорієтований на оволодіння механізмами публічного управління та адміністрування на муніципальному рівні та рівні ОТГ. Другий блок дозволяє сформуванню навичок внутріорганізаційного забезпечення публічних інститутів та адміністрування їх функціональної діяльності. Третій блок спрямований на вивчення технологій, методів та підходів електронного урядування. Ознайомлення з структурою ОП та змістом робочих програм освітніх компонент дозволяє констатувати, що вони обумовлені орієнтацією на потреби у сфері публічного управління та адміністрування. Оскільки серед здобувачів ОП навчається велика кількість лікарів, то при формуванні вибіркового блоку варто врахувати потреби цієї аудиторії, передбачивши дисципліни, пов'язані із адмініструванням медичних закладів. Особлива увага при формуванні змісту ОП відводиться регіональному контексту підготовки з метою максимального наближення змісту навчання до потреб стейкхолдерів та врахуванні їх вимог до рівня професійної компетентності здобувача. В ЗВО впроваджені процедури періодичного вивчення потреб стейкхолдерів і проведення експертизи ОП, зокрема прийнято Положення «Про організацію та проведення опитувань стейкхолдерів» (http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_opituvannja_stejkkholderiv10.06.20.pdf), «Про порядок розробки, моніторинг, перегляд, удосконалення та закриття освітніх програм» (http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/pro_rozrobku-monitoring-peregljad-udoskonalennja_t.pdf).

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії. За структурою ОП «Публічне управління та адміністрування» передбачає 26 % загального обсягу, що відводяться на вибіркові ОК (720 год. / 24 кредити.) Як впливає з проведених зустрічей зі студентами, професорсько-викладацьким складом, керівництвом в Маріупольському державному університету процедура вибору ОК регулюється Положенням про організацію освітнього процесу (Наказ МДУ № 196 від 26 червня 2015, http://mdu.in.ua/Dokumenty/polozhennia/polozhennja_pro_organizaciju_osvitnogo_procesu.pdf), Положенням про вибіркові дисципліни (Наказ МДУ 10.06.2020 № 130, http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_vibirkovi_disciplini_100620.pdf), згідно якого Вченою радою МДУ затверджений Каталог елективних дисциплін циклу загальної підготовки (http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/katalog_elektivnih_disciplin_2020.pdf) та Каталог елективних дисциплін професійної підготовки (http://elf.mdu.in.ua/Navch/vybirkovyi/katalog_elektivnih_disciplin_pua-magistri-2020.pdf). Також в МДУ розроблено Порядок формування Індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти, Наказ МИДУ від 31.08.2018 р, № 314 http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/porjadok_formuvannja_individualnogo_navchalnogo_pl.pdf Ці документи є свідченням спроможності МДУ оперативно задовольнити освітні потреби здобувачів вищої освіти для створення індивідуальної освітньої траєкторії навчання за обраними освітньо-професійними програмами. Студенти підтвердили реальність реалізації свого права на формування індивідуальної освітньої траєкторії та дотримання принципів академічної свободи в цьому процесі. Так, після ознайомлення з Каталогом здобувачі за допомогою кураторів в електронній формі (на офіційному сайті МДУ з використанням Google-form) та письмово визначають свій вибір щодо вивчення конкретних дисциплін, що є підставою для формування індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти на наступний навчальний рік. На підставі заяв здобувачів вищої освіти та подання факультетів навчальним відділом формуються накази щодо створення груп для вивчення вибіркового дисциплін на поточний навчальний рік. Позитивною практикою ОП є презентація вибіркового дисциплін студентам гарантом ОП та кураторами академічних груп, що підвищує вмотивованість їх вибору. В результаті зустрічі з роботодавцями та випускними ОП експертною групою було відзначено їх бажання щодо розширення переліку вибіркового дисциплін в

частині врахуванням потреб децентралізації, забезпечення місцевого економічного розвитку територіальних громад.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ОП та навчальний план орієнтовані на прикладний характер підготовки фахівців з урахуванням переважно регіонального аспекту та сферою практичної роботи здобувачів – виконавчі структури органів державної влади, місцевого самоврядування. Практична підготовка здобувачів за ОП здійснюється в рамках проведення практичних та семінарських занять, тренінгів. Проходження переддипломної практики здобувачами є обов'язковою компонентою ОП, триває 10 тижнів і передбачає 10 кредитів ЄКТС. Переддипломна практика за ОП здійснюється на основі розробленої кафедрою публічного права та адміністрування програми, що узгоджується з роботодавцями (місцеві органи державної виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, громадські організації). Основними базами практики є провідні підприємства, організації, установи м. Маріуполя, з якими укладено відповідні договори, серед яких Маріупольська міська рада, Департамент адміністративних послуг Маріупольської міської ради, Громадська організація «Всеукраїнське об'єднання «СТАБІЛЬНІСТЬ».

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Магістри з публічного управління та адміністрування за своїм статусом та сферою професійної діяльності мають демонструвати низку соціальних навичок (soft skills), серед яких комунікабельність, управління стресовими ситуаціями, вміння працювати в команді, комунікабельність, відповідальність, стресостійкість тощо. Освітні компоненти передбачають набуття здобувачами вищої освіти soft skills через вивчення дисциплін гуманітарного блоку. Відповідно до рішення Національного агентства від 27 листопада 2019 р. стосовно гуманітарної складової ОП та формування відповідної політики ЗВО звернута увага на посиленні цієї складової шляхом: розробки Положення щодо політики розвитку soft skills в МДУ (протокол Вченої ради МДУ від 23.09.2020 №3, http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_soft_skills.pdf); включення до переліку обов'язкових дисциплін циклу загальної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня дисципліни «Академічне письмо» (загальний обсяг 3 кредити ЄКТС, форма контролю – залік (рішення Науково-методичної ради від 04.03.2020 протокол № 4, рішення НМР від 17.06.2020, протокол № 8). Ознайомлення із змістом робочої програми дозволяє констатувати, що дана дисципліна дозволяє формувати управлінську культуру, розвиває комунікативні навички, ораторську культуру, культуру ділового спілкування. Крім того, в циклі дисциплін загальної підготовки є освітня компонента «Іноземна мова у професійному середовищі» (3 кредити ЄКТС), яка направлена на формування комунікативної, лінгвістичної, когнітивної, соціокультурної компетенцій, а нормативна складова професійної підготовки передбачає освітню компоненту «Соціальна і гуманітарна політика на державному та місцевому рівні» обсягом 4 кредити ЄКТС, яка передбачає формування навичок соціальної взаємодії, визначення пріоритетів, відповідальності за прийняття управлінських рішень в соціальній та гуманітарній сферах. Зустріч з представниками місцевого самоврядування засвідчила, що для здобувачів ОП проводяться різноманітні культурно-масові заходи, зокрема, «Майдан'с», «Брейн-ринг», «Що? Де? Коли?», діють різноманітні гуртки: театральний, танцювальний, вокальний та інші, «Англійський розмовний клуб», успішно реалізовано благодійні проекти «З теплом в серці», «Ялинка бажань» для підтримки дітей соціально незахищених категорій, на постійній основі здійснюються контакти з благодійними організаціями міста. Під час зустрічі з гарантом ОП, викладачами, які задіяні до реалізації даної ОП, студентами було з'ясовано факт проведення із здобувачами різних занять у тренінговій формі, організацію дискусій, роботу в малих групах, що сприяє набуттю ними соціальних навичок.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт за ОП відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

а навчальним планом ОП передбачено загальний обсяг 2700 год. / 90 кредитів ЄКТС, із них 15 кредитів ЄКТС загальної підготовки (нормативні дисципліни складають 9 кредитів ЄКТС, а вибіркові 6 кредитів ЄКТС) і 75 кредитів ЄКТС (нормативні - 57 кредитів ЄКТС, вибіркові - 18 кредитів ЄКТС) професійної підготовки. На науково-дослідну практику відведено 10 кредитів ЄКТС, на виконання кваліфікаційної роботи – 10 кредитів ЄКТС. Структурний аналіз робочих програм нормативних освітніх компонентів (<http://moodle.mdu.in.ua/enrol/index.php?id=4141>) професійної підготовки показав, що співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 33% аудиторних годин (17,5% лекції, 15,8%

практичні заняття); 67% самостійної роботи, а для заочної форми навчання -13% аудиторних годин (6,6% на лекції та 6,6% на практичні заняття); 87 % самостійної роботи. В розподілі навчального навантаження особливу увагу звернуто на самостійну роботу. Час, відведений для самостійної роботи здобувача вищої освіти, регламентується робочим навчальним планом і становить не менше 1/2 та не більше 2/3 від загального обсягу навчального часу здобувача вищої освіти для вивчення конкретної дисципліни. Самостійна робота реалізується шляхом: формування індивідуального плану навчання, науково-дослідної роботи, реалізації завдань в рамках навчально-методичного забезпечення освітніх компонент відповідно до робочих програм дисциплін. Оцінка фактичного навантаження здобувачів ОП через безпосереднє спілкування з ними показала, що їх фактичне навантаження не є надмірним. В цілому обсяг ОП та її освітніх компонентів є відповідним для досягнення цілей та програмних результатам навчання.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Дуальна форма освіти за даною ОП не використовуються, хоча керівництво підчас зустрічі з експертами запевнило, що в університеті ведеться робота щодо підготовки відповідного положення. Зустріч з стейкхолдерами підтвердили, що Маріупольський державний університет має всі можливості для запровадження дуальної форми (тісні контакти з організаціями публічної сфери, залучення практиків до навчального процесу).

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

1. За результатами проведення попередньої експертизи ОП ЗВО врахувало рішення Національного агентства від 27 листопада 2019 р. та розробило План заходів щодо вдосконалення якості вищої освіти в Маріупольському державному університеті. 2. В структурі ОП враховані вимоги прийнятого Стандарту вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» для другого (магістерського рівня вищої освіти). 3. Структура програми обумовлена орієнтацією на потреби у сфері публічного управління та адміністрування. 4. МДУ реалізує принцип обов'язковості гуманітарної складової при підготовці студентів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

1. Відсутність дуальної форми освіти. 2. Недостатнє врахування у дисциплінах вибіркового блоку вимог цільової аудиторії, що стосується організації та адміністрування діяльності медичних закладів. 3. Фокус програми потребує більш детального описання.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Зміст та структура ОП за визначеним критерієм є логічно обґрунтованою. Наявні слабкі сторони та висловлені рекомендації можуть бути виправлені в найближчий час і лише посилять дану ОП.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання до Маріупольського державного університету є чіткими та зрозумілими, розміщені на сайті і не містять дискримінаційних положень (<http://mdu.in.ua/index/vstup/o-67>). Під час інтерв'ювання здобувачів освіти, які вступили до першого курсу було підтверджено чіткість та зрозумілість правил вступу, вони мали змогу самостійно ознайомитись із вимогами вступу на сайті заздалегідь. Інформація стосовно реєстрації на ЄВІ та ЄФВВ розміщена на сайті для вступників своєчасно

http://mdu.in.ua/news/vstup_do_magistraturi_2020_perenesena_reestracija_na_evi_ta_evff/2020-05-04-3583. / 12 травня було розміщено інформацію щодо вступу на ОП, зазначено форму проведення та строки, вступники 2020 року мали змогу подати оригінали документів поштою, а також надіслати сканкопії документів електронною поштою http://mdu.in.ua/news/vstup_2020_onovleni_termini_vstupnoji_kampaniji/2020-05-12-3591

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Вступний іспит в магістратуру зі спеціальності 281 «Публічне управління і адміністрування» передбачає формування як теоретичних поглядів на місцеве самоврядування, так і максимальне наближення запропонованих наукових концепцій до потреб майбутньої практичної діяльності випускників ОП. Вступнику необхідно мати обов'язковий мінімум теоретичних знань у сфері місцевого самоврядування, міжнародно – правових стандартів, розуміти зарубіжний досвід розвитку місцевого самоврядування, розуміти поняття «територіальна громада», правового статусу місцевих рад, роботу депутатів місцевих рад та ін. Результат вступного іспиту формується на підставі отриманих балів за виконання дворівневих завдань, а саме тестового та розгорнутої відповіді на запитання. Таким чином, правила прийому на навчання адаптуються і враховують особливості самої освітньої програми.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання у МДУ регулюються такими внутрішніми документами: положення про порядок переведення, поновлення та вступу на паралельне навчання у Маріупольському державному університеті, інструкцією про порядок визначення академічної різниці та перерахування навчальних дисциплін від 27.06.2019 №11, введеною в дію наказом МДУ від 09.07.2019 №239. Під час опитування науково-педагогічних працівників було з'ясовано, що здобувачів освіти по цій програмі наразі немає. Право на академічну мобільність може бути реалізоване на підставі міжнародних договорів про співробітництво в галузі освіти та науки, міжнародних програм та проєктів, договорів про співробітництво між вітчизняними вищими навчальними закладами (науковими установами) або їх основними структурними підрозділами. (інформація щодо угод, знаходиться у вільному доступі на сайті <http://mdu.in.ua/index/ugody/o-13> - загальний перелік міжнародних двосторонніх угод МДУ). Здобувачі освіти з правилами визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти ознайомлені кураторами груп.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила щодо визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті зазначені регулюються «Порядком визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті», (http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/porjadok_viznannja_neformalna_osvita.pdf) Відповідно п. 2.1 Положення визнання результатів навчання у неформальній освіті для здобувачів другого (магістерського) рівнів дозволяється: для змістових модулів навчальних дисциплін, практичних завдань з навчальних дисциплін, завдань самостійної роботи здобувачів, результати навчання за якими частково співпадають із набутими результатами /компетентностями за документами неформальної освіти; для навчальних дисциплін, результати навчання яких повністю або переважно більшістю співпадають із набутими результатами / компетентностями за документами неформальної освіти та мають однаковий розмір часу на оволодіння матеріалу (різниця у часі допускається не більше 20%); для навчальних дисциплін з вивчення іноземних мов для здобувачів вищої освіти, які мають міжнародні сертифікати/дипломи з підтвердженням відповідного рівня володіння мовою; для відповідних видів практики або завдань з практики здобувачів вищої освіти. Під час інтерв'ювання науково-педагогічного колективу з'ясовано, що наразі така форма освіти є але здобувачами не використовувалась, ознайомлення з правилами навчання відбувається, здобувачі освіти ознайомлені з такими можливостями щодо визнання результатів навчання.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

1. Наявний повний обсяг інформації щодо визнання результатів навчання за програмами академічної мобільності. У відкритому доступі є необхідні ресурси стосовно правил вступу на навчання із зазначеними особливостями, термінами процедур передбачених Правилами прийому на навчання 2. Чіткі та зрозумілі процедури визнання результатів навчання у неформальній освіті для здобувачів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Рекомендовано активніше залучати здобувачів освіти до навчання за допомогою неформальної освіти та участі у програмі академічної мобільності. Продумати мотивацію здобувачів щодо навчання у неформальній освіті. Проводити анкетування щодо можливості навчання та надавати варіанти проходження курсів онлайн.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання відповідають визначеному критерію. Вчасно завантажений на сайт проект ОП, наявний зворотній зв'язок для зацікавлених сторін щодо покращення чи зауважень ОП. Правила прийому на навчання за ОП є чіткими, зрозумілими та не містять дискримінаційних положень, під час опитування здобувачів підтверджено. Правила прийому враховують особливості самої програми, чітко розписані умови вступу та містить різнорівнева програма вступних іспитів, що доступна для вступника. Форми та зміст вступних випробовувань відповідають рівневі початкових (вхідних) компетентностей, потрібних для того, аби розпочати навчання на програмі. Чіткі та зрозуміло прописані правила визнання результатів навчання у неформальній освіті, знаходяться у відкритому доступі на сайті закладі.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Аналіз відомостей самооцінювання, робочих програмах (<http://moodle.mdu.in.ua/course/index.php?categoryid=1125>), інтерв'ювання академічного персоналу, керівництва МДУ показало, що навчання в МДУ здійснюється з дотриманням студентоцентрованого підходу. Поєднуються традиційні та інтерактивні форми навчання, у т.ч. дистанційне (Положення про організацію дистанційного навчання http://mdu.in.ua/Dokumenty/polozhennia/polozhennja_pro_distancijne_navchannja.pdf). Для дистанційного навчання використовуються електронні форми: платформа Moodle, Google-посилання, Zoom. В рамках Центру підвищення кваліфікації в МДУ проводяться тренінги щодо дистанційних форм навчання. Гарант ОП продемонструвала наповнюваність курсів, використання методів навчання в е-форматі з різних дисциплін в рамках ОП. Зустріч із студентами показала позитивну оцінку методів навчання. Про це свідчать результати анкетування, що показують задоволення здобувачів рівнем та формами викладання (http://mdu.in.ua/Dokumenty/jakist-osvity/monitoring/zvit_pro_opituvannja_shhodo_jakosti_2019-2020.pdf). У ЗВО регламентовано процедуру визнання результатів навчання у неформальній освіті (http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/porjadok_viznannja_neformalna_osvita.pdf). Студентоцентрований підхід забезпечується й можливістю реалізації індивідуального графіка навчання (http://mdu.in.ua/Dokumenty/polozhennia/polozhennja_pro_individualnij_grafik.pdf), моніторингом успішності, рейтинговим оцінюванням, вибором навчальних дисциплін, вибором напрямів наукових досліджень, заохоченням студентів (Положення про преміювання і заохочення студентів http://mdu.in.ua/Dokumenty/obgovorennia/2020/polozhennja_pro_stimuljuvannja_naukov_d-ti_v_mdu.pdf), формуванням структур студентського самоврядування, участю здобувачів в управлінні університетом; створеним можливостям для академічної мобільності. В МДУ передбачено консультування та психологічний супровід студентів. Для здобувачів вищої освіти було розроблено анкетування у вигляді психодіагностичної програми «Softskills». Студентоцентрований підхід забезпечується ярмарками вакансій, які сприяють працевлаштуванню випускників ОП (http://mdu.in.ua/news/jarmarok_vakansij_treningi_i_diskusiji_u_mdu_projshov_den_kar_eri_es/2019-04-15-3016, https://sigmatv.com.ua/u-mariupoli-projshov-yarmarok-yevropejskih-vakansij_n9116/amp, http://mdu.in.ua/news/mdu_vzjav_uchast_u_regionalnomu_forumi_kar_eri_zhivi_ta_pracjuj_v_ukrajini/2018-11-20-2803). Були представлені фотографії підготовки лабораторії інклюзивної освіти, що забезпечить соціальну адаптивність до навчання студентів з особливими потребами. Форми та методи навчання сприяють досягненню цілей та програмних результатів навчання ОП та відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Онлайн зустрічі експертної групи з учасниками освітнього процесу показали, що в МДУ існують наступні форми презентації цілей, змісту, програмних результатів навчання та критеріїв оцінювання. По перше, це робочі програми, які розміщені на сайті (критерій 10 робочих програм містить вичерпну інформацію по критеріях оцінювання видів робіт в процесі вивчення дисципліни (<http://moodle.mdu.in.ua/course/index.php?categoryid=1125>), та на інформаційній платформі Moodle в рамках наповнюваності кожної освітньої компоненти. По друге, викладачі, які забезпечують викладання в рамках освітніх компонент, знайомлять здобувачів із змістом та формами навчання і контролю знань на першому занятті. По третє, це створений навчальний портал Економіко-правового факультету, де можна побачити робочі програми на 2020-2021 навчальний рік за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування для магістрів 1 та 2 р.н. По четверте – це навчально-методичні комплекси. Попередньою експертизою було запропоновано спростити механізм інформування через розробку силабусів. Дане побажання поки-що не враховано. Зміст освітніх компонентів ОП формується на основі Положення про комплекс навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни МДУ, в якому встановлюються однакові вимоги до змісту й оформлення комплексів навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін, передбачених навчальними планами спеціальності. Положення затверджено наказом МДУ 04.07.2016 №224 (протокол Вченої ради МДУ 24.06.2016 №13), зі змінами та доповненнями, внесеними згідно з протоколом Вченої ради МДУ 02.02.2017 №10, наказом МДУ від 27.02.2017 №85, протоколом Вченої ради МДУ 09.11.2018 № 3, введено в дію наказом МДУ 16.11.2018 № 454) (http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_knmznd_zmini_listopad_2018.pdf). В МДУ є Положення про організацію контролю успішності студентів http://mdu.in.ua/Dokumenty/polozhennia/polozhennja_pro_organizaciju_kontrolju_ta_ocinjuva.pdf, в якому чітко регламентовані основні форми контролю: вхідний (попередній), поточний, рубіжний (тематичний, модульний), підсумковий, контроль залишкових знань. Інформація щодо державної атестації ЗВО ОП «Публічне управління та адміністрування» міститься в Положенні про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії в МДУ(http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_ek_v_mdu.pdf). Термін визначається навчальним планом та графіком освітнього процесу. Інформація про порядок проведення поточного і підсумкового контролю, оцінювання рівня навчальних досягнень, набуття фахових компетентностей ЗВО ОП «Публічне управління та адміністрування» відповідає вимогам ЄКТС, викладена в Положенні про організацію контролю та оцінювання успішності навчання ЗВО у МДУ. Отже, можна стверджувати, що учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Зустріч із керівництвом, викладачами та студентами показала, що в МДУ створено сприятливі умови для поєднання навчання і досліджень здобувачів за ОП, зокрема зустріч з студентами та викладачами підтвердила можливості апробації результатів наукових досліджень при написанні випускних кваліфікаційних робіт. Для поєднання навчання та наукових досліджень здобувачі беруть участь в проведенні наукової конференції «Сучасний розвиток державотворення та правотворення в Україні: проблеми теорії та практики» та круглого столу «Місцеве самоврядування в Україні та світі», що проводяться на базі випускової кафедри щорічно. Здобувачі приймають участь у підготовці до видання збірників матеріалів конференцій та круглих столів, виступають у ролі доповідачів тощо. Слухачі мають можливість спільних публікацій з викладачами у виданні «Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Право». Слухачам ОП програми створено можливості для міжнародної мобільності (Положення про реалізацію права на академічну мобільність в МДУ, http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_porjadok_realizaciji_prava_na_akad.pdf). Поєднання навчання і досліджень забезпечується участю здобувачів і викладачів в науковій темі кафедри «Проблеми та перспективи розвитку національної правової системи України в умовах європейської міждержавної інтеграції». У рамках наукової роботи кафедри функціонують студентське наукове товариство «Актуальні проблеми публічно-правових галузей». Здобувачі та випускники ОП, які продовжили свою наукову траєкторію підтвердили, що у МДУ створено можливості для доступу до наукових баз для проведення досліджень: Університет отримав передплату на доступ з 1 червня 2019 року до наукометричних баз даних, інформаційного центру "Windowon America Mariupol", eLibrary USA, які надають доступ до багатьох видань, англомовних ресурсів з історії, економіки, права, політології. Випускники ОП та представники студентства (Андрушук Г.О., Дресвяннікова В.Д., Козицька А.О. (випусниця) працюють у складі Молодіжної ради м. Маріуполя та можуть впливати на процес прийняття управлінських рішень в системі публічного управління на муніципальному рівні та апробувати отримані знання та вміння. (<https://mariupolrada.gov.ua/uploads/ckeditor/Міське%20врядування/Молодіжний%20парламент/Молодіжна%20Рада%202020%20список.pdf>, http://mdu.in.ua/news/vipusnik_mdu_oleksandr_komarov_pochesnij_gromadjanin_mariupolja/2020-07-28-3656). Для заохочення здобувачів до навчання, наукової та громадської діяльності в МДУ передбачено надання матеріальної допомоги та грошового заохочення здобувачам, які навчаються на денній формі за державним замовленням (Порядок використання коштів для матеріальної допомоги та заохочення здобувачів вищої освіти, http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/porjadok_vikoristannja_koshtiv-peredbachenikh_dlja.pdf). МДУ забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Під час викладання навчальних дисциплін викладачі оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у галузі публічного управління та адміністрування, адміністративного права і процесу, теорії та історії держави і права. Так, теоретичним підґрунтям оновлення змісту навчальної дисципліни «Правові засади та інституційні механізми запобігання та протидії корупції» у частині вивчення адміністративно-правових засад протидії корупції в органах публічної влади стали дисертаційні дослідження А.С. Кладченко «Становлення та розвиток сучасного антикорупційного законодавства України: теоретико-правове дослідження», С.А. Задорожного «Механізми запобігання та протидії корупції в органах місцевої влади» (2017 рік), Д.В. Гудкова «Адміністративно-правові засоби запобігання і протидії корупції» (2018 рік). Під час викладання теми «Правовий статус державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування» навчальної дисципліни «Публічна служба та кадровий менеджмент» щодо особливостей вступу на державну службу було доповнено науковими доробками О.А. Носик у частині визначення професійної компетентності державних службовців і претендентів на посади державної служби (О.А. Носик «Розвиток служби управління персоналом державного органу на засадах компетентнісного підходу, 2018 рік). Викладачі кафедри (Надежденко А.О., Кузьменко С.Г., Хараберюш І.Ф.) оновили зміст робочих програм за результатами проходження міжнародних стажувань. Також при оновленні змістового наповнення ОП враховуються побажання роботодавців в частині посилення фахових знань та вмінь здобувачів у сфері управління місцевим економічним розвитком та співпраці з громадським сектором в реалізації важелів публічного управління на муніципальному рівні. Це підтвердило інтерв'ювання Дмитра Забавіна, члена виконавчого комітету Маріупольської міської ради та громадського лідера на резервній зустрічі. Врахуванню практичних підходів до публічного управління сприяє участь здобувачів та викладачів кафедри в розробці Стратегії Маріуполь 2030. (http://mdu.in.ua/news/mariupol_2030_mdu_stav_uchasnikom_rozrobki_strategiji_rozvitku_mista/2020-06-01-3607). Оцінювання ОП заданим під критерієм показує, що викладачі оновлюють зміст освітніх компонент на основі наукових досягнень і сучасних практик у галузі публічного управління та адміністрування.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Зустріч експертної групи із керівництвом МДУ засвідчила, що пріоритетним напрямком діяльності МДУ є міжнародні зв'язки. Не зважаючи на ситуацію в регіоні, МДУ постійно відвідують іноземні делегації, представники яких читають лекції для ЗВО та викладачів МДУ, проводять майстер-класи. У 2019 р. МДУ відвідали 23 офіційних іноземних делегацій, підписано 115 угод про міжнародне співробітництво. Окремими напрямками інтернаціоналізації діяльності є проведення Міжнародної конференції МДУ <http://mdu.in.ua/index/bakalavr/0-261>, Міжнародної конференції кафедри «Сучасний розвиток державотворення та правотворення в Україні: проблеми теорії та практики» http://mdu.in.ua/Nauch/Konf/2020/suchasnij_rozvitok_derzhavotvorennja_ta_pravotvore.pdf. Інтернаціоналізації діяльності МДУ сприяє міжнародне стажування викладачів в європейських університетах (Надежденко А.О., Кузьменко С.Г., Хараберюш І.Ф.). Практикується обмін досвідом викладачів Маріупольського державного університету в рамках програм міжнародного стажування. Так набутий досвід в рамках стажування для освітян «Академічна доброчесність: виклики сучасності», яке проходило з 22 по 25 жовтня 2019 р. в Університеті кардинала Стефана Вишинського у Варшаві було обговорено в рамках міжкафедрального науково-практичного семінару «Академічна доброчесність: виклики сучасності» з метою ознайомлення з європейськими підходами до вирішення питання наукового плагіату і популяризації академічної доброчесності, які згодом були враховані у Положенні про академічну доброчесність. (Посилання на заходи: http://mdu.in.ua/news/akademichna_dobrochesnist_vikladachi_mdu_projshli_stazhuvannja_u_varshavi/2019-10-28-3348; http://mdu.in.ua/news/vikladachi_ta_studentsi_mdu_obgovorili_akademichnu_dobrochesnist/2019-11-06-3370; http://mdu.in.ua/news/na_ekonomiko_pravovomu_fakulteti_mdu_projshov_seminar_z_pitan_akademichnoji_dobrochesnosti/2018-05-24-2496). Студенти висловили побажання щодо збільшення можливостей міжнародного спілкування, прослуховування гостьових лекцій професорами зарубіжних вишів, міжнародного обміну студентами в рамках стажування тощо. Це свідчить про потенціал для подальшого розвитку даної освітньої програми і доцільність удосконалення.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Для заохочення здобувачів до навчання, наукової та громадської діяльності в МДУ передбачено надання матеріальної допомоги та грошового заохочення здобувачам, які навчаються на денній формі за державним замовленням.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Необхідно забезпечити презентацію структури освітніх компонент шляхом розробки силабусів; збільшити кількість гостьових лекцій професорів із зарубіжних вузів-партнерів; активізувати тренінгові форми співпраці із

стейкхолдерами, враховуючи потреби цільової аудиторії здобувачів, які навчаються за цією ОП на заочній формі навчання і працюють в медичних закладах.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

В цілому зміст ОП за підкритеріями є узгодженим, що форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. Програма та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 4 з недоліками, які можуть бути виправлені.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу, Положення про організацію контролю та оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти у Маріупольському державному університеті, Положення про ректорський контроль знань студентів Маріупольського державного університету. У МДУ застосовуються такі основні види контролю: вхідний (попередній), поточний, рубіжний. Під час проведених зустрічей здобувачі вищої освіти підтвердили, що критерії оцінювання є для них чіткими та зрозумілими та відповідають вимогам зазначених у Положенні (тематичний, модульний), підсумковий, контроль залишкових знань
http://mdu.in.ua/Dokumenty/polozhennia/polozhennja_pro_organizaciju_osvitnogo_procesu.pdf.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти згідно П.4 «Положення про організацію контролю та оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти у МДУ (http://mdu.in.ua/Dokumenty/polozhennia/polozhennja_pro_organizaciju_kontrolju_ta_ocinjuva.pdf) атестація випускників ОП «Публічне управління та адміністрування» ОС «Магістр» здійснюється відповідно до вимог стандарту вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» для другого (магістерського) рівня вищої освіти (Наказ Міністерства освіти і науки України №1001 від 04.08.2020 р.) (<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2020/08/05/281publichne-upravlinnya-ta-administruvannya-magistr.pdf>) і освітньо-професійної програми, Положення про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії в МДУ, Положення про диплом з відзнакою Маріупольського державного університету. Атестація здобувачів вищої освіти ОП «Публічне управління та адміністрування» ОС «Магістр» здійснюється екзаменаційною комісією відповідно до освітньо-професійної програми після виконання здобувачем вищої освіти навчального плану у формі складання Єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальністю та Публічного захисту кваліфікаційної роботи й завершується видачею диплому встановленого державного зразка про присудження йому ступеня магістра з присвоєнням кваліфікації: Магістр публічного управління та адміністрування (http://mdu.in.ua/Ucheb/OPP/mag-2020-2021/opp_magistr_pua_2020_vid_23.09.2020.pdf). Здобувачі освіти підтвердили, що з критеріями оцінювання ознайомлює їх викладач безпосередньо перед початком викладання дисципліни.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила проведення контрольних заходів у ЗВО є чіткими і зрозумілими, вони визначаються документами, які розміщені на сайті у вільному доступі за посиланням

(http://mdu.in.ua/Dokumenty/polozhennia/polozhennja_pro_organizaciju_kontrolju_ta_ocinjuva.pdf). В МДУ затверджений Етичний кодекс у якому прописані основні засади діяльності Маріупольського державного університету, щодо забезпечення об'єктивності екзаменаторів (http://mdu.in.ua/Dokumenty/ustanovchi/etichnij_kodeks_mdu.pdf). Проводиться такий комплекс заходів як інформування здобувачів вищої освіти, НПП та науковців щодо професійної етики, через бесіди, розповсюджуються методичні матеріали, щодо дотримання правил академічної доброчесності, які включають в себе забезпечення академічної доброчесності. Також на факультетах створено Комісії з вирішення конфліктних ситуацій та розробка процедури їх вирішення (http://mdu.in.ua/Dokumenty/pidrozdily/polozhennja_pro_fakultet.pdf). В разі виникнення конфліктної ситуації закладі освіти прописана покрокова процедура вирішення конфліктних ситуацій, що зазначено у Додатку до Положення про факультет МДУ (пункт 4.20) (http://mdu.in.ua/Dokumenty/pidrozdily/polozhennja_pro_fakultet.pdf) Під час опитування учасники освітнього процесу, на ОП «Публічне управління та адміністрування» з'ясовано, що випадків конфліктних ситуацій не було.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

У ЗВО визначені чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, які знаходяться у вільному доступі (http://mdu.in.ua/index/akademichna_dobrochesnist/0-224). Чітко визначені положення про академічну доброчесність за посиланням (http://mdu.in.ua/Dokumenty/polozhennia/polozhennja_pro_akademichnu_dobrochesnist_v_mdu.pdf), положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових та навчально-методичних працях науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти МДУ (http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_zapobigannja_ta_vijavlennja_akadem.pdf), положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в кваліфікаційних роботах студентів (http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_zapobigannja_ta_vijavlennja_stud.pdf) У ході зустрічей із здобувачами та академічним персоналом підтвердилося, що на ОП здійснюється перевірка їх робіт (тез доповідей, наукових статей, кваліфікаційних робіт) на антиплагіат. Перевірку унікальності студентських робіт безпосередньо здійснюють їх наукові керівники та рецензенти. Стосовно обізнаності здобувачів у питаннях доброчесності, то з ними проводять роз'яснювальну роботу викладачі та керівники. Заклад освіти проводить анонімне опитування здобувачів щодо дотримання принципів академічної доброчесності, (https://docs.google.com/forms/d/1VHzYkdFEGivtV1-dsENos1SCDRHfUpGaiYkIlgQK8jo/viewform?edit_requested=true). Створено окремий розділ на сайті ЗВО, присвячений академічній доброчесності, розроблено QR-код для здобувачів з метою поширення в університеті принципів академічної доброчесності. Також проводяться семінари з питань академічної доброчесності для викладачів МДУ (http://mdu.in.ua/news/vikladachi_ta_studentsi_mdu_obgovorili_akademichnu_dobrochesnist/2019-11-06-3370). Наявна інформаційна база, за допомогою якої здійснюється популяризація принципів академічної доброчесності та підвищення рівня обізнаності всіх учасників освітньо-наукової діяльності у питаннях академічної доброчесності (http://mdu.in.ua/index/informacijna_baza/0-300). Перевірка кваліфікаційних робіт на наявність плагіату проводиться з використанням програмно-технічних засобів у відкритому доступі, Unichек (<https://edubirdie.com/perevirka-na-plagiat>) 16.05.2016 був укладений договір про співпрацю №16-05/2016 та договір про надання тестового доступу з ТОВ «Антиплагіат». У 2016 році створено репозитарій МДУ. На сьогодні, укладено Договір про співпрацю №25/06 від 25.06.2018р. з ТОВ «АНТИПЛАГІАТ» до 31.12.2025 р. Для популяризації академічної доброчесності серед здобувачів здійснено наступне: включено до робочої програми навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» тему «Академічна доброчесність та боротьба з академічним плагіатом». Здобувачами освіти під час опитування було підтверджено наявну роботу щодо дотримання академічної доброчесності в закладі вищої освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Частиною внутрішнього забезпечення якості освіти є дотримання академічної доброчесності, а саме наявна внутрішня нормативна база закладу освіти, розроблена структура роботи щодо цього та наявні інформаційно-технологічні засоби у відкритому доступі.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Рекомендуємо ознайомлювати здобувачів освіти із можливістю оскарження результатів контрольних заходів та оцінювання (перед початком вивчення дисципліни) Інформувати щодо створення комісії з питань вирішення цих ситуацій та можливих варіантів вирішення.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Маріупольський державний університет використовує форми атестації, що визначені у відповідному стандарті вищої освіти та є у вільному доступі на сайті закладу. Правила проведення контрольних заходів чіткі та зрозумілі, з ними мають можливість ознайомитись всі учасники освітнього процесу та ознайомлені, що підтвердилось під час інтерв'ювання. Об'єктивність екзаменаторів забезпечується внутрішніми документами закладу Частиною внутрішнього забезпечення якості освіти є дотримання академічної доброчесності, а саме наявна внутрішня нормативна база закладу освіти, розроблена структура роботи щодо цього та наявні інформаційно-технологічні засоби у відкритому доступі. Випадків порушення академічної доброчесності не виявлено.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Навчальний процес забезпечують 6 штатних науково-педагогічних співробітників (три професори та три доценти) Маріупольського державного університету, двоє з яких мають науковий ступінь доктора наук з державного управління (Бражко О.В., Філіпенко Т.Є), один - доктор юридичних наук (Хараберюш І.Ф), один - кандидат наук з державного управління (Надежденок А.Ю), два кандидати педагогічних наук (Мороз О.А., Яблоков С.В.), які мають багаторічний досвід роботи та необхідну професійну кваліфікацію, наукові та навчально-методичні публікації для реалізації освітніх компонент в рамках навчання за ОП. Дані викладачі підвищують свою професійну майстерність шляхом підвищення кваліфікації як в публічних владних інститутах, так і Міжрегіональній академії управління персоналом, зарубіжних вузах-партнерах.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Інтерв'ювання начальника відділу кадрів (Благіної О.С.), в.о. завідувача кафедри Черних Є.М., гаранта ОП Філіпенко Т.В., декана економіко-правового факультету Толпежнікова Р.О. підтвердило достовірність інформації, поданої у Відомостях про самооцінювання щодо конкурсного добору викладачів, який відповідає «Положенню про проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників, обрання за конкурсом та укладання з ними трудових договорів у Маріупольському державному університеті». Кадрове забезпечення освітнього процесу в МДУ в основному відповідає Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності закладів освіти. Положення про проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників, обрання за конкурсом та укладання з ними трудових договорів у Маріупольському державному університеті знаходиться у вільному доступі за посиланням http://mdu.in.ua/Dokumenty/konkurs/polozhennja_pro_provedennja_konkursnogo_vidboru_npp.PDF. Рівень професіоналізму підтверджується якісним складом науково-педагогічних працівників, стажем їх викладацької діяльності, проходження стажування у публічних інститутах регіону, Києва та закордоном, науковими та навчально-методичними працями.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Зустріч з керівництвом МДУ, гарантом ОП, зовнішніми стейкхолдерами, аналіз офіційного сайту показують, що в рамках ОП заклад залучає роботодавців до організації освітнього процесу. Зокрема здійснюється співпраця з такими зовнішніми партнерами в рамках реалізації ОП: Управлінням охорони, використання і відтворення водних біоресурсів та регулювання рибацтва в Донецькій області; Маріупольською міською радою, Маріупольською міською колегією адвокатів, Управління Держкадастру у м. Маріуполь, Приморським та Жовтневим районними відділами кримінально-виконавчих інспекцій м. Маріуполя та ін. Особливо активно до організації освітнього процесу залучаються службовці органів місцевого самоврядування Маріупольської міської ради, представники Ради громадських організацій Маріуполя, Маріупольського центру зайнятості, які брали участь у рецензуванні ОП, спільному проведенні тренінгів та семінарів. Такі заходи спрямовані на підвищення рівня практичної підготовки здобувачів вищої освіти та сприяння їх майбутньому працевлаштуванню. Крім цього, науковці кафедри публічного права та адміністрування разом з Маріупольською радою проводили семінари для представників комітетів

самоорганізації населення (http://mdu.in.ua/news/navchalnij_seminar_dlja_predstavnikov_ksn/2017-05-15-1828), з Маріупольським центром зайнятості проводяться тренінги, співбесіди для здобувачів (http://mdu.in.ua/news/predstavniki_mariupolskogo_miskogo_centru_zajnatosti_zi_studentami_mdu/2017-03-24-1723), здобувачі під час інтерв'ювання відзначили тренінг «Співбесіда твоєї мрії» (http://mdu.in.ua/news/studentiv_mdu_navchali_navichkam_samoprezentaciji/2019-05-10-3066). Потенційні роботодавці були залучені в якості консультантів та взяли участь у анкетуванні щодо вдосконалення змістового наповнення ОП. Ними були зроблені пропозиції щодо працевлаштування випускників програми тощо. Їх пропозиції були враховані в ОП (https://docs.google.com/forms/d/18fqNBtHV0t59MpoW6kWGxpbNeFCjS_QkRkR7E4lFMGc/edit#responses). В рамках організації освітнього процесу МДУ щорічно проводить низку заходів, спрямованих на залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу, основними з яких є: Презентація освітньої програми «Skills Lab» (http://mdu.in.ua/news/studentiv_mdu_zaprosujut_na_osvitnju_programu_skills_lab_podacha_zajavok_do_21_listopada/2018-11-16-2790) за напрямками «Успішна кар'єра» та «Власна справа» від ГО «Маріупольська Спілка Молоді». За підтримки Інформаційного центру ЄС на базі МДУ організується День кар'єри ЄС, що спрямований на інформування молоді про шляхи професійного зростання та кар'єрні можливості у контексті європейської інтеграції України. (http://mdu.in.ua/news/dosvid_mae_znachennja_den_kar_39_eri_u_mdu_15_kvitnja/2019-03-28-2982). Роботодавці наголосили на доцільності збільшення форм роботи здобувачів ОП з практиками в питаннях публічного управління та адміністрування та більшого їх залучення до освітнього процесу.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Роботодавці залучаються до ОП на рівні керівництва практикою студентів та рецензування випускних кваліфікаційних робіт. Кафедра права та публічного адміністрування проводить відкриті зустрічі з професіоналами-практиками та представниками роботодавців, які надають місця для проходження науково-дослідної практики здобувачів вищої освіти. Так, 08.09.2020 р. була проведена відкрита зустріч ЗВО з Головою громадського об'єднання «Рада громадських організацій м. Маріуполя», членом виконавчого комітету Маріупольської міської ради Дмитром Забавним з питань виборчого права та процесу (http://elf.mdu.in.ua/news/na_bazi_mdu_vidbulas_zustrich_zdobuvachiv_vishhoji_osviti_zi_stejkkholderami_z_pitan_v_iborchogo_prava_ta_procesu/2020-09-08-36). У розкладі занять роботодавці, експерти галузі або професіонали-практики не зазначені. Інтерв'ювання гаранта, викладачів, студентів та роботодавців продемонструвало, що це є перспективним напрямком для вдосконалення освітньої програми.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

В закладі вищої освіти функціонує Центр підвищення кваліфікації та післядипломної освіти (<http://mdu.in.ua/index/cpkpo/o-198>). На офіційному сайті зазначена інформація про курси підвищення кваліфікації на 2020 рік (http://mdu.in.ua/CPKPO/navchannja_za_programami.pdf). Викладачі, які працюють на даній ОП в процесі он-лайн зустрічі підтвердили проходження підвищення кваліфікації в даному Центрі за програмами дистанційного навчання. Також, в МДУ з 29.03.2017 року створена Школа педагогічної майстерності викладачів, яка виконує функцію щорічного загальноуніверситетського міждисциплінарного науково-методичного семінару (http://mdu.in.ua/CPKPO/shkola_pedagogichnoji_majsternosti_vikladachiv.pdf), яка забезпечує підвищення психолого-педагогічної і методичної компетентності викладачів, сприяє їх професійному самовдосконаленню, розвитку лідерських якостей тощо. Викладачі, які забезпечують ОП «Публічне управління та адміністрування» мають можливості підвищувати свою кваліфікацію за межами МДУ: на базі Міжрегіональної академії управління персоналом (м. Київ); Люблінського науково-технологічного парку Університету Марії Кюрі-Склодовської (м. Люблін, Польща), Фонду «Інститут зі справ публічної адміністрації» (м. Люблін, Польща) тощо. Стимулювання викладачів університету для професійного розвитку здійснюється на основі критеріїв оцінки праці науково-педагогічних працівників, які визначені у Тимчасовому положенні про щорічне рейтингове оцінювання науково-педагогічних працівників, кафедр і факультетів Маріупольського державного університету (http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/timchasove_polozhennja_rejt_oscinjuvannja.pdf) та відповідно до Положення про матеріальне заохочення науково-педагогічних, педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти Маріупольського державного університету за високий рівень наукової роботи. (http://mdu.in.ua/Dokumenty/ustanovchi/polozhennja_pro_stimuljuvanja_rezultativ_naukovej.pdf). Розвитку викладацької майстерності у викладачів сприяють Міжнародні проекти МДУ. Так, в межах Програми розвитку лідерського потенціалу університетів України, протягом двох років викладачі та здобувачі вищої освіти МДУ були задіяні у навчальних тренінгах та семінарах з лідерства, які проводили досвідчені тренери Фондації лідерства вищої освіти з Великої Британії (British Council). Отже, заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми та шляхом співпраці з іншими організаціями в тому числі зарубіжними.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

В МДУ діє Положення про преміювання, як додаток до Колективного договору між адміністрацією та трудовим колективом Маріупольського державного університету на 2015-2020 роки (http://mdu.in.ua/Dokumenty/ustanovchi/kolektivnij_dogovir_mizh_administracieju_ta_trudov.pdf). В Положенні зазначені 11 головних критеріїв оцінки праці при преміюванні науково педагогічних працівників. Для стимулювання підвищення рівня публікаційної активності викладачів у виданнях, що обліковуються в Scopus або Web of Science передбачено преміювання, про що було повідомлено на зустрічі експертної групи з керівництвом МДУ. На зустрічі з академічним персоналом професор Хараберюш І. Ф. підтвердив отримання ним премії за публікації в виданнях, що обліковуються в БД Scopus. Підчас зустрічі з керівництвом структурних підрозділів було з'ясовано, що для реалізації фінансової мотивації в МДУ виплачується щорічна матеріальна допомога на оздоровлення у розмірі посадового окладу, часткова компенсація путівок, виплачуються надбавки за науковий ступінь, вчене звання, вислугу років.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

1. Науково-педагогічні працівники мають ступені докторів/кандидатів наук відповідно до профілю освітніх компонент, які ними забезпечуються. 2. Наукові інтереси викладачів відповідають змісту навчальних дисциплін. 3. Є публікації в зарубіжних виданнях. 4. Створена система професійного розвитку викладачів через їх участь в тренінгах, стажуванні, конференціях. 5. Передбачене преміювання викладачів за публікації у Scopus та Web of Science, що мотивує їх наукову активність, і враховує рекомендації попередньої експертизи.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

1. Рекомендовано розширити участь професіоналів-практиків та експертів в галузі публічного управління та адміністрування в аудиторних заняттях з метою забезпечення практично-орієнтованого навчання. 2. Посилити роботу щодо укладання господарських НДР і залучення викладачів, які працюють на ОП до їх безпосереднього керівництва та виконання.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Представлена освітня програма за даним критерієм 5 показує, що МДУ має низку сильних сторін в частині забезпечення необхідної професійної кваліфікації та мотивації до професійного розвитку викладачів з врахуванням інтернаціоналізації освітньої діяльності, що забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання. В цілому освітня діяльність за цією програмою відповідають Критерію 6 з недоліками, які не є суттєвими.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Обсяг фінансування університету у 2019 році становив 84641,8 тис.грн., що на 12% більше ніж у 2018 році. У 2019 р. в ЗВО відремонтовані аудиторії у корпусі №2, де відбувається навчальний процес за ОП. Навчальні аудиторії оснащені демонстраційним обладнанням, лабораторії – сучасними комп'ютерами; система відеоконференцзв'язку. Експертна група пересвідчилась у використанні зазначених матеріально-технічних ресурсів. Здобувачі в достатній мірі забезпечені навчально-методичною літературою по всіх дисциплінах ОП. Використання корпоративної комп'ютерної мережі університету надає можливість використовувати інформаційно-комунікаційні технології в навчанні та проводити дослідження. В МДУ створено навчальний портал (Moodle МДУ) для надання студентам і викладачам доступу до ресурсів дистанційного навчання (<http://moodle.mdu.in.ua/>). Експертною групою перевірено обізнаність академічного персоналу щодо користування цією платформою. Наукова бібліотека налічує 162 тис примірників, зокрема 680 електронних видань (<http://slibr.mdu.in.ua/>; <http://repository.mdu.in.ua/>). До складу бібліотеки входять 2 абонементи, 3 читальні зали з комп'ютеризованими читацькими місцями <http://slibr.mdu.in.ua>. Бібліотека надає користувачам безкоштовний доступ до міжнародних наукометричних баз даних Scopus, WOS). При

бібліотеці функціонує інформаційно-ресурсний центр «Вікно в Америку». Центр було створено за сприянням та фінансової підтримки Посольства США в Україні. У Центрі працюють 5 англomовних клубів для мешканців міста, а також Арт-майстерня творчих ідей. Читальний зал наукової бібліотеки придатний для роботи здобувачів та викладачів. В МДУ є сучасний спортивний комплекс високого рівня. ОП має відповідне навчально-методичне забезпечення, зокрема робочі програми навчальних дисциплін, які знаходяться у вільному доступі (<http://moodle.mdu.in.ua/course/index.php?categoryid=5>). Результати навчання за ОП прописані в робочих програмах навчальних дисциплін. Разом із тим, у робочих програмах окремих навчальних дисциплін має місце недостатньо чітка кореляція результатів навчання, передбачених ОП зі структурою початкових дисциплін в робочих програмах. Зокрема, це стосується РН7 «Уміти розробляти національні/регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний підхід, а також методи командної роботи», який передбачений в робочій програмі навчальної дисципліни «Соціальна і гуманітарна політика на державному та місцевому рівні». Відповідний матеріал має бути більш деталізовано представлений у змісті теми 5 щодо створення нормативно-правової бази соціальної політики. Під час online огляду матеріально-технічної бази було оглянуто їдальню у корпусі, де розташований економіко-правовий факультет, аудиторії, де здійснюється освітній процес за ОП, медичний пункт, кабінет психолога. Матеріально-технічне забезпечення ЗВО є достатнім для реалізації цілей та програмних результатів навчання за даною ОП.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

В ході зустрічей з академічним персоналом та здобувачами вищої освіти було підтверджено, що МДУ забезпечує безоплатний доступ до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, які потрібні для навчання, викладацької та наукової діяльності в межах освітньої програми. В корпусах ЗВО є безкоштовний бездротовий доступ до мережі Інтернет. Здобувачі та викладачі мають вільний доступ до репозиторію та електронного каталогу наукової бібліотеки. При випусковій кафедрі функціонує студентське наукове товариство «Актуальні проблеми публічно-правових галузей» (<http://elf.mdu.in.ua/index/ppa/0-12>).

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Освітнє середовище МДУ є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за цією ОП. Активними суб'єктами моніторингу цих питань виявились органи студентського самоврядування (студентська рада) http://elf.mdu.in.ua/index/studentska_rada/0-9, практичний психолог університету <http://mdu.in.ua/index/psikholog/0-214>. Основними напрямками діяльності практичного психолога МДУ є: психологічний супровід, діагностика та аналіз динаміки психічного, розумового, соціального і фізичного розвитку студентів; психологічний супровід адаптації студентів до умов освітнього процесу; проведення розвивальних, профілактичних, просвітницьких, корекційних заходів з урахуванням індивідуальних, гендерних, вікових особливостей студентів; робота зі студентами, постраждалими від насильства; консультативна допомога всім учасникам освітнього процесу з питань навчання, особистісного та професійного розвитку. В ЗВО здійснюється соціальна робота з пільговими категоріями здобувачів вищої освіти, документальне забезпечення такої діяльності (довідки про перебування чи не перебування на повному державному забезпеченні, листи-відповіді, листи-супроводи, особові справи). У МДУ діє медичний пункт для надання медичної допомоги здобувачам вищої освіти та працівникам ЗВО. Гарантом ОП було надано фотокопію акту готовності МДУ до 2020-2012 н.р. (затверджений 26.08.2020 р.), в якому зокрема відображено задовільний стан протипожежного обладнання, автоматизованої пожежної сигналізації, задовільний технічний стан будівель, їх придатність за санітарно-гігієнічними умовами для надання освітніх послуг у сфері вищої освіти.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

МДУ за даною ОП забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти через деканат економіко-правового факультету (оформлення довідок, надання роз'яснень стосовно навчального процесу, допомога у вирішенні організаційних питань), студентську раду, практичного психолога. Практичним психологом університету для здобувачів вищої освіти було розроблено анкетування у вигляді психодіагностичної програми «Softskills»; розроблено анкетування студентів «Адаптація першокурсників». У докарантинний період проводились тренінги «Золота середина у стосунках. Асертивність поведінки»; «Соціальна чуйність. Невербальне спілкування»; «Я-лідер»; «Командоутворення». Під час зустрічі зі здобувачами за ОП було з'ясовано, що вони обізнані з існуванням таких служб в ЗВО. Здобувачі висловили задоволеність щодо інформаційної, консультативної та соціальної підтримки.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Матеріально-технічна база навчального корпусу економіко-правового факультету МДУ, де відбувається освітній процес за ОП є сучасною і забезпечує умови доступності закладу освіти для навчання осіб з особливими освітніми потребами. Боковий вхід до навчального корпусу обладнано тимчасовим пандусом. Лекційні та практичні заняття для академічних груп, в який є студенти з особливими освітніми потребами проводяться в аудиторіях на першому поверсі. Під час зустрічі з менеджментом ЗВО було з'ясовано, що в університеті завершено ремонтні роботи щодо створення лабораторії інклюзивної освіти, закуплене необхідне обладнання(були надані фотографії приміщення та придбаного обладнання).

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

У ЗВО політика і процедура вирішення конфліктних ситуацій унормована Етичним кодексом МДУ, який діє з 29.01.2019 р. і орієнтований на підтримку та підвищення позитивного іміджу МДУ, створення сприятливого соціально-психологічного клімату в МДУ http://mdu.in.ua/Dokumenty/ustanovchi/etichnij_kodeks_mdu.pdf. В ЗВО створено комісію з питань дотримання Етичного кодексу МДУ. Проведено організаційне засідання комісії (протокол №1 від 24.02.2020 р.). Головою комісії обрано голову профкому – Сивак О.А. Заяв та звернень до комісії не надходило. Необхідно зазначити, що в Етичному кодексі МДУ не регламентовано процедуру проведення службового розслідування (перевірки), зокрема щодо деталізації порядку призначення службового розслідування, прав та обов'язків учасників службового розслідування, оформлення матеріалів службового розслідування. Тому експертною групою рекомендовано розробити та затвердити Порядок проведення службового розслідування (перевірки) в університеті для ефективної реалізації положень Етичного кодексу МДУ. В МДУ прийнято Антикорупційну програму на 2020 рік http://mdu.in.ua/Dokumenty/korup/antikorupcijna_programa_mdu_2020.pdf, що передбачає комплекс правил, стандартів і процедур щодо виявлення, протидії та запобігання корупції в діяльності ЗВО. Також у МДУ прийнято та реалізується план заходів запобігання та протидії корупції в університеті на 2018-2021 рр. http://mdu.in.ua/Dokumenty/korup/plan_zapobigannja_korupciji_2018-21.pdf. Наказом від 30.10.2015 р. №291 створено комісію з питань запобігання та виявлення корупції в МДУ. В ході зустрічей з академічним персоналом, здобувачами вищої освіти, представниками органів студентського самоврядування з'ясовано, що їм невідомо про випадки конфліктних ситуацій під час реалізації ОП (сексуальних домагань, дискримінацій та/або корупції тощо).

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

1. У навчальних аудиторіях зроблено сучасний ремонт та оснащено демонстраційним обладнанням. 2. В МДУ створено навчальний портал (Moodle МДУ) для надання студентам і викладачам доступу до ресурсів дистанційного навчання. 3. На базі наукової бібліотеки МДУ функціонують інформаційно-ресурсні центри, гуртки за інтересами для здобувачів ЗВО та мешканців міста. При випусковій кафедрі функціонує студентське наукове товариство. 4. Є сучасний спортивний комплекс високого рівня. 5. У ЗВО політика і процедура вирішення конфліктних ситуацій унормована Етичним кодексом МДУ.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

1. У робочих програмах окремих навчальних дисциплін має місце недостатньо чітка кореляція результатів навчання, передбачених ОП зі структурою навчальних дисциплін в робочих програмах. Зокрема, це стосується РН7 «Уміти розробляти національні/регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний підхід, а також методи командної роботи», який передбачений в робочій програмі навчальної дисципліни «Соціальна і гуманітарна політика на державному та місцевому рівні». Відповідний матеріал може бути більш деталізовано представлений у змісті теми 5, який, відповідно до змісту робочої програми, включає питання «створення нормативно-правової бази соціальної політики». Експертною групою рекомендовано деталізувати зміст тем в робочій програмі навчальної дисципліни «Соціальна і гуманітарна політика на державному та місцевому рівні». 2. В Етичному кодексі МДУ не регламентовано процедуру проведення службового розслідування (перевірки), зокрема щодо деталізації порядку призначення службового розслідування, прав та обов'язків учасників службового розслідування, оформлення матеріалів службового розслідування. Тому експертною групою рекомендовано розробити та затвердити Порядок проведення службового розслідування (перевірки) в університеті для ефективної реалізації положень Етичного кодексу МДУ.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Матеріально-технічне та інформаційне забезпечення за даною ОП є достатнім для реалізації цілей та програмних результатів навчання. Потребує удосконалення система запобігання та вирішення конфліктних ситуацій. Університет переймається питаннями щодо створення умов для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами. Загалом констатуємо відповідність критерію 7. Виявлені недоліки не є суттєвими та можуть бути усунутими в короткий час.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Аналіз внутрішнього забезпечення якості свідчить, що ЗВО виробив відповідну політику, яка є публічною і базується на системі менеджменту якості. Розроблення, моніторинг та періодичний перегляд освітньої програми здійснюється відповідно до Положення про розробку, моніторинг, перегляд, удосконалення та закриття освітніх програм (затверджено 01.04.2020р. №7) http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/pro_rozrobku-monitoring-peregljad-udoskonallennja_t.pdf, де зазначено, що перегляд ОП здійснюється в результаті зворотного зв'язку з НПП, здобувачами, випускниками і роботодавцями, а також Положенні про організацію освітнього процесу в МДУ http://mdu.in.ua/Dokumenty/polozhennia/polozhennja_pro_organizaciju_osvitnogo_procesu.pdf. Було з'ясовано, що в МДУ проводиться моніторинг ОП в інших ЗВО http://mdu.in.ua/Dokumenty/jakist-osvity/monitoring/zvit_monitoring_op_2019-2020_n.r..pdf. Підтверджено, що нова редакція ОП була затверджена рішенням вченої ради ЗВО від 25.06.2020 р. № 138. У зв'язку із затвердженням стандарту вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» для другого (магістерського) рівня вищої освіти до ОП було внесено зміни (протокол вченої ради №3 від 23.09.2020 р.). Інформація про ОП є публічною (http://mdu.in.ua/Ucheb/OPP/mag-2020-2021/opp_magistr_pua_2020_vid_23.09.2020.pdf; http://mdu.in.ua/Ucheb/OPP/mag-2020-2021/opp_magistr_pua_2020.pdf). Перегляд ОП здійснювався згідно з Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в МДУ (http://mdu.in.ua/Dokumenty/jakist-osvity/polozhennja_sistema_vzjao.pdf). При обговоренні питань щодо внесення змін до ОП були враховані результати анкетних опитувань стейхдерів (роботодавців - https://docs.google.com/forms/d/18fqNbtHV0t59MpoW6kWGxpbNeFCjS_QkRkR7E4lFMGc/edit#responses; випускників - https://docs.google.com/forms/d/1hmX_vNpeuFSW_CALbj8T97KwUCaZgbPugUOw7EbXLpo/edit#responses; здобувачів вищої освіти - https://docs.google.com/forms/d/1A1GbrDwtpGvwkgiWHrS9J2snaPGR1A_-n1D1kZfzggg/edit#responses (протокол кафедри від 12.05.2020 р. №13)). Це підтверджено під час зустрічі зі стейкхолдерами. Проте у самій ОП серед розробників не зазначено представників роботодавців. Університет недостатньо мірою заохочує здобувачів за даною ОП брати активну роль у розвитку освітнього процесу, що також підтверджується їх відсутністю серед розробників ОП. Під час зустрічі зі здобувачами було з'ясовано, що в цілому їх влаштує представлена ОП. ЗВО продемонстрував, що розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд ОП відбувається згідно із процедурами внутрішнього забезпечення якості вищої освіти. За результатами зустрічей з менеджментом ЗВО та гарантом ОП з'ясовано, що в МДУ створено навчальну лабораторію із забезпечення якості освіти, метою діяльності якої є моніторинг якості освітнього процесу, здійснення процедур і заходів для забезпечення якості освітньої діяльності http://mdu.in.ua/Dokumenty/pidrozdily/polozhennja_pro_navchalnu_laboratoriju_zjao.pdf.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

ЗВО залучає здобувачів вищої освіти до процесу періодичного перегляду освітньої програми через проведення анкетного опитування для забезпечення їх прав на отримання якісної освіти та врахування пропозицій щодо підвищення якості організації освітнього процесу (https://docs.google.com/forms/d/1A1GbrDwtpGvwkgiWHrS9J2snaPGR1A_-n1D1kZfzggg/edit#responses), що також відображено у витягу з протоколу засідання кафедри права та публічного адміністрування від 12.05.2020 р. №13. Під час зустрічі зі здобувачами було з'ясовано, що їх задоволення представлена ОП. Разом з тим, здобувачі вищої освіти недостатньо активні у процесах забезпечення її якості як партнери. Експертна група рекомендує розширити спектр взаємодії із здобувачами для їх залучення до формулювання цілей та програмних результатів навчання.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Під час зустрічі із роботодавцями було з'ясовано, що вони залучаються до перегляду ОП на основі анкетних опитувань, що також підтверджено оприлюдненими даними на інформаційній платформі https://docs.google.com/forms/d/18fqNvtHVOt59MpoW6kWGxpbNeFCjS_QkRkR7E4lFMGc/edit#responses, а також у наданому гарантом витягу з протоколу засідання кафедри права та публічного адміністрування від 12.05.2020 р. №13. Відповідно з боку представників роботодавців було висловлено наступні побажання щодо удосконалення освітнього процесу за ОП: приділити більше уваги аналізу бюджетного процесу, партиципаторному бюджетуванню; питанням місцевих форм безпосередньої демократії, інструментам локальної демократії у контексті активзації громадськості та залучення мешканців до процесу прийняття управлінських рішень; розширити перелік дисциплін правового спрямування. Результатом стало розширення переліку вибіркового дисциплін (включено дисципліну «Управління місцевими фінансами та бюджетування», «Система місцевого самоврядування в Україні», «Муниципальне управління», «Електронна демократія та електронна держава», «Концептуальні засади електронного урядування»). Навчальна дисципліна «Нормопроектувальна та правореалізаційна діяльність в публічному управлінні» була переведена з блоку вибіркового дисциплін до обов'язкових дисциплін професійної підготовки. Представники роботодавців також залучені до освітнього процесу за даною ОП у якості членів екзаменаційних комісій та керівництва підготовкою кваліфікаційних робіт, а також щодо надання баз практики (протокол кафедри права та публічного адміністрування від 08.01.2019 р. №14). Представники роботодавців підтвердили зацікавленість у випускниках цієї ОП та висловили бажання активного, системного залучення до роботи щодо удосконалення освітнього процесу. Таким чином, експертна група пересвідчилась, що залучення роботодавців фактично відбувається. Разом із тим, у самій ОП серед розробників не зазначено представників роботодавців.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

У ЗВО створено навчальну лабораторію з організації практик та працевлаштування випускників МДУ (<http://mdu.in.ua/index/vopr/v-0-114>), серед завдань якої є: опрацювання і підготовка необхідних інструктивних та методичних матеріалів, спрямованих на підвищення якості практичної підготовки в МДУ; надання інформаційно-консультативної та практичної допомоги кафедрам та деканатам при розробці програм практик, контроль за наявністю цих програм на кафедрах; забезпечення своєчасного укладання договорів про проведення практики з підприємствами, установами, організаціями, контроль за наявністю та правильністю оформлення цих договорів; створення бази даних здобувачів вищої освіти і випускників, що звернулися до лабораторії щодо можливостей працевлаштування, та накопичення банку потенційних роботодавців тощо.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

У ЗВО має місце формалізація процесу реагування на виявлені недоліки в ОП, чому сприяло також проведення в МДУ попередніх акредитаційних експертиз ОП. У цьому контексті в ЗВО прийнято такі нормативні документи: положення про організацію освітнього процесу (http://mdu.in.ua/Dokumenty/polozhennia/polozhennja_pro_organizaciju_osvitnogo_procesu.pdf), який визначає спрямованість системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності у МДУ на підтримку корпоративних цінностей і традицій колективу викладачів, співробітників, студентів і аспірантів щодо забезпечення замовників і споживачів освітніх послуг продукцією високої якості; положення про систему внутрішнього забезпечення якості (http://mdu.in.ua/Dokumenty/jakist-osvity/polozhennja_sistema_vzjao.pdf), положення про розробку, моніторинг, перегляд, удосконалення та закриття освітніх програм (http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/pro_rozrobku-monitoring-peregljad-udoskonalennja_t.pdf); положення про гарантію освітньої програми (освітньо-професійної, освітньо-наукової) (http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_garanta_op_v_mdu.pdf); положення щодо політики розвитку soft skills (http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_soft_skills.pdf); створено навчальну лабораторію із забезпечення якості освіти (http://mdu.in.ua/Dokumenty/pidrozdily/polozhennja_pro_navchalnu_laboratoriju_zjao.pdf); відповідно до положення здійснює діяльність науково-методична рада університету (http://mdu.in.ua/Dokumenty/doradchi/polozhennja_pro_naukovo-metodichnu_radu_mdu.pdf; <http://mdu.in.ua/index/nmr/v-0-36>); розроблено методологію вивчення ефективності функціонування освітніх програм (http://mdu.in.ua/Dokumenty/jakist-osvity/monitoring/monitorig_dodatok.pdf). Створена в МДУ система забезпечення якості спрямована на виявлення недоліків в ОП та/або освітній діяльності з їх реалізації. У цьому контексті щорічно оновлюються робочі програми дисциплін, затверджуються каталоги елективних дисциплін професійної (протокол кафедри № 1 від 28.08.2020), аналізуються результати екзаменаційних сесій (протокол кафедри № 10 від 18.02.2020 р., № 2 від 17.09.2020), аналізуються результати державної атестації та затверджуються заходи щодо усунення зауважень голів ЕК (протокол кафедри № 8 від 14.01.2020 р.). Враховуючи те, що внаслідок прийняття Стандарту вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» для другого (магістерського рівня вищої освіти), затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 04.08.2020 № 1001, – у ЗВО було затверджено нову редакції ОП (протокол вченої ради МДУ від 23.09.2020 р. №3), тому оцінити здійснення процедур внутрішнього забезпечення якості за час її реалізації неможливо через короткий термін її реалізації на сьогодні. Разом із тим, реакцією системи внутрішнього забезпечення якості на недоліки в ОП

можна вважати розроблений та реалізований в МДУ план заходів щодо вдосконалення якості вищої освіти (наказ ректора №26 від 28.01.2020 р.).

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) враховані під час перегляду освітньої програми. Зокрема, наказом ректора МДУ від 28.01.2020 р. №26 було затверджено план заходів щодо вдосконалення вищої освіти в МДУ на підставі рекомендацій Національного агентства, які були реалізовані впродовж першого півріччя 2020 р. Зважаючи на зауваження і пропозиції експертної групи та галузевої експертної ради за попередньою експертизою, було: формалізовано роботу зі стейкхолдерами та здобувачами щодо процедури врахування пропозицій зацікавлених сторін з удосконалення освітньої програми на основі анкетних опитувань, що також підтверджено оприлюдненими даними на інформаційній платформі, що також було відображено у протоколі засідання кафедри права та публічного адміністрування від 12.05.2020 р. №13; розширено перелік вибіркового дисциплін за ОП; введено в дію порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті (протокол №7 Вченої ради МДУ від 01.04.2020 р.); в ОП передбачено матрицю відповідності «РН-ОК»; розроблено положення, як врегульовують процедурні питання внутрішнього забезпечення якості (перелік наведено у підритері 8.5).

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Відповідно до Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у МДУ (http://mdu.in.ua/Dokumenty/jakist-osvity/polozhennja_sistema_vzjao.pdf), визначені основні процедури та заходи системи внутрішнього забезпечення якості. В ході зустрічей виявлено наявність єдиних цінностей щодо якості освіти у представників адміністративного персоналу, НПП, здобувачів, які визнають якість освіти як інституційну ціль, а її забезпечення – як спільну відповідальність усієї спільноти. В ЗВО діє рейтингова система оцінки викладачів, кафедр і факультетів. Прийнято відповідні положення (http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/timchasove_polozhennja_rejt_ocsinjuvannja.pdf).

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

1. Університет виробив відповідну політику, яка є публічною і базується на системі менеджменту якості і загалом відповідає Стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG). 2. В університеті проводиться моніторинг ОП «Публічне управління та адміністрування» в інших ЗВО за розробленою методологією. 3. Створено навчальну лабораторію із забезпечення якості освіти, метою діяльності якої є моніторинг якості освітнього процесу в ЗВО, здійснення процедур і заходів для забезпечення якості освітньої дія. 4. У ЗВО має місце формалізація процесу реагування на виявлені недоліки в ОП або освітній діяльності з реалізації освітньої програми, чому сприяло також проведення в МДУ попередніх акредитаційних експертиз освітніх програм. 5. Зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередньої акредитації були враховані під час перегляду освітньої програми.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

В самій ОП серед розробників не зазначено стейкхолдерів. Експертною групою рекомендовано при наступному перегляді ОП включити у якість її розробників представників стейкхолдерів, зокрема щодо формулювання цілей та програмних результатів навчання.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми загалом відповідає вимогам Критерію 8. За результатами попередньої акредитаційної експертизи (на виконання плану заходів щодо вдосконалення вищої освіти) у ЗВО було формалізовано роботу зі стейкхолдерами та здобувачами щодо процедури врахування пропозицій зацікавлених сторін з удосконалення освітньої програми на основі анкетних опитувань, що також було відображено у протоколі засідання випускової кафедри; розширено перелік вибіркових дисциплін за ОП; введено в дію порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті; в ОП передбачено матрицю відповідності «РН-ОК»; розроблено положення, як врегульовують процедурні питання внутрішнього забезпечення якості та створено навчальну лабораторію із забезпечення якості освіти; проводиться моніторинг ОП в інших ЗВО за розробленою методологією.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

На сайті Маріупольського державного університету (http://mdu.in.ua/index/normativni_dokumenti/0-254) сформовано блок публічної інформації в якому зручно розміщено документи, а саме: установчі документи (http://mdu.in.ua/index/ustanovchi_dokumenti/0-153); антикорупційні заходи (http://mdu.in.ua/index/antikorupcijn_i_zakhodi/0-173); публічна інформація (<http://mdu.in.ua/index/0-96>); громадське обговорення (<http://mdu.in.ua/publ/>); освітній процес (http://mdu.in.ua/index/osvitnij_protse/0-8); нормативно-правові документи в яких безпосередньо зазначені права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу (http://mdu.in.ua/index/normativne_zabezpechennya/0-53); забезпечення академічної доброчесності (http://mdu.in.ua/index/akademichna_dobrochesnist/0-224); система забезпечення якості освіти (http://mdu.in.ua/index/jakist_osvity/0-276). Підчас зустрічей з учасниками освітнього процесу було підтверджено зручність використання, а також знаходження необхідної інформації на сайті, обізнаність та вільний доступ. Зі здобувачами освіти проводиться анкетування «Щодо доступу до інформації про організацію освітнього процесу в МДУ» (<http://moodle.mdu.in.ua/mod/questionnaire/report.php?instance=19&group=0>) – на платформі Moodle. Проводиться анкетування із стейкхолдерами щодо ОП та її покращення (https://docs.google.com/forms/d/1hmX_vNpeuFSW_CALbj8T9KwUCaZgbPugUOw7EbXLpo/edit#responses). Матеріали до засідання науково-методичної ради МДУ 13.05.2020, звіт про моніторинг освітніх програм 2019-2020 н. р. (http://mdu.in.ua/Dokumenty/jakist-osvity/monitoring/zvit_monitoring_or_2019-2020_n.r..pdf). Положення про організацію та проведення опитувань стейкхолдерів в Маріупольському державному університеті знаходиться у відкритому доступі (http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_opituvannja_stejkholderiv10.06.20.pdf). До рецензування були залучені зовнішні стейкхолдери, а саме Голова Ради громадських організацій Маріуполя, член виконавчого комітету Маріупольської міської ради, Забавін Дмитро Вячеславович, начальник управління «Секретаріат ради» Маріупольської міської ради - Стамбулжи Юлія Олександрівна (http://mdu.in.ua/Ucheb/OPP/mag-2020-2021/opp_magistr_pua_2020_vid_23.09.2020.pdf).

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

ОП була затверджена згідно протоколу засідання Вченої ради університету від 23.09.2020 р. №3 (http://mdu.in.ua/Ucheb/OPP/mag-2020-2021/opp_magistr_pua_2020_vid_23.09.2020.pdf), проект ОП «Публічне управління та адміністрування» оприлюднений на сайті закладу 31.08.2020, зауваження та коментарі щодо якого приймалися на електронну адресу закладу освіти (<http://mdu.in.ua/publ/>).

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На сайті ЗВО та інформаційних платформах оприлюднені опис та зміст ОП, а також описи та робочі програми усіх освітніх компонентів, включених до неї (http://mdu.in.ua/index/osvitnio_profesijn_i_programy/0-197; <http://moodle.mdu.in.ua/course/index.php?categoryid=5>). Експертами зроблено відповідний висновок, що обсяг інформації, є достатнім для того, аби забезпечити поінформованість абітурієнтів, здобувачів та інших груп стейкхолдерів про ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

В ЗВО розроблена та розміщена на офіційному сайті інформація, яка стосується освітнього процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Найвний тільки один зворотній зв'язок щодо обговорення ОП. Оповіщення щодо цього, особливо стейкхолдерів, відбувається особисто. Як варіант, необхідно розробити і запровадити канал сповіщення щодо розгляду ОП, для всіх зацікавлених сторін та розробити варіанти коментування та пропозицій, який буде знаходитись у вільному доступі для ознайомлення.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Сильні сторони закладу освіти дають можливість виставити відповідну оцінку, адже у ЗВО чітко прописані та зрозумілі правила стосовно прав та обов'язків всіх учасників освітнього процесу, а також знаходяться у вільному доступі, що забезпечує прозорість закладу. У вільному доступі знаходяться всі можливі нормативно – правові документи що регулюють діяльність закладу. Правила чіткі, доступні та зрозумілі. Проект ОП оприлюднений вчасно, обсяг інформації достатній для всіх можливих зацікавлених сторін та наявний один засіб зворотного зв'язку щодо обговорення проекту ОП у відкритому доступі. Сайт закладу не містить інформації, що є незаконною та не може бути у відкритому доступі. Визначений недолік не є суттєвим і може бути опрацьований.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Інших спостережень та зауважень немає.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B

Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна добросовісність	B
Критерій 6 . Людські ресурси	B
Критерій 7 . Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8 . Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9 . Прозорість та публічність	B
Критерій 10 . Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Драган Іван Олександрович

Члени експертної групи

Желюк Тетяна Леонтіївна

Малецька Наталія Сергіївна